

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opvscvla Spiritvalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

§. 11. De Oratione mentali

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

pendere. Hæc vero proposita sæperepetes, & conaberis ita observare, ut in fine saltem cujusque hebdomadæ invenias & agnoscas te profecisse.

VIII. Profectum tuum examinabis, & conferes cum profectu transactæ hebdomadæ, sicut mercatores libros suos evolvere, sumptus & lucra computare solent; attentè considerans quid amiseris, quid lucratus fueris in negotio salutis tuæ profectuque virtutum. Deinde inspicias quid peculiariter cavendum tibi, quid emendandum sit. Prævidebis quicquid acturus es, & Deo offeres purissima intentione, petesque ab eo ut opera tua dirigat, teque speciali & efficaci gratiæ suæ auxilio ad omne opus bonum excitet & corroboret, adhibita intercessione B. Virginis, Angeli custodis, & Sanctorum tutelarium. Demum propones sequentem hebdomadam sic transigere, ac si prima sit, qua incipias servire Deo, & postrema vitæ tuæ.

§. XI. De Oratione mentali.

Quid sit oratio mentalis, quot ejus gradus, & partes; quæ causæ & effectus, quanta ejus necessitas & excellentia, infiniti penè scriptores diffusissimè pertractaverunt. Vix tot sunt huic studio incumbentes quot ejus præceptores habemus. Ex his autem quædam notabiliora ad praxim pertinentia breviter delibare propositum mihi est; reliqua ab illis petenda sunt.

1. Nulla dies præterire debet, qua per horam, vel saltem per dimidium horæ, huic orationi non incumbas, alioquin nullum, vel admodum exiguum facies in virtute profectum. Hæc est enim basis, & firmamentum Christianæ perfectionis. Hæc hominem sæculo disjunctum omnem mortalitatem transilire facit, & Angelicis choris sociatum ad cœlestium gaudiorum consortium, & ad beatissimam cum Deo unionem attollit. Nemo paruit vitiis, nemo carni obsequutus est, nemo desertor religionis fuit, qui non ante orationis studium projecit & conculcaverit.

I I. Quædam ad bene orandum præviæ dispositiones requiruntur ; quarum prima est carere peccatis : quamvis enim à studio orandi non arceatur qui mortalibus culpis irretitus est , peccata tamen bonum à nobis prohibent , sicut dixit Jeremias Propheta. 2. Omnes inanes occupationes & vana colloquia , quæ distractionibus fomentum præbent , præscindere , 3. Pravas affectiones comprimere , & cor avellere ab omni affectu rerum terrenarum , quia mens sordida & perturbata cœlestes nequit influxus percipere.

III. Ante orationem materiam præparare oportet , eamque in puncta distribuere , & memoriæ imprimere : affectus item prævenire , quis , ex quo puncto , & quo pacto elici possit : tum finis præfigendus est , qui in ipsa quæritur , sive sit odium peccati , sive alicujus vitii emendatio , sive abnegatio sui , sive adeptio virtutum , aut unio cum Deo , habita ratione proprii status & indigentiae , atque ad ipsum finem tota series orationis dirigenda est.

I V. Orationem inchoaturus præmisso signo Crucis , & versiculo , Deus in adjutorium meum intende , cum Gloria Patri , Deum præsentem fide viva concipies , circa te existentem , intra te manentem per essentiam , præsentiam , & potentiam ; cordis tui intimos recessus penetrantem , opus quod facis agnoscentem , & ad ipsum te adjuvantem. Tum Deum præsentem adorabis actumque contritionis elicies , & gratiam bene orandi postulabis. Hos autem & alios quosdam actus prærequisitos continet sequens oratio , quæ sive præscriptis verbis , sive alia breviori formula fiat , ferventissima esse debet , utpote quæ animam disponere debet ad divinæ gratiæ influxum , sanctique Spiritus inspirationes percipiendas , & ad veritates supernaturales penetrandas.

Oratio preparatoria.

Domine , lux sapientissima , bonitas ineffabilis , potestas insuperabilis , qui univerforum es conditor ,

conservator & rector: qui es felicitas & beatitudo nostra; à quo speramus peccatorum veniam, meritorum gratiam, præmii gloriam; quem omnes beatorum spirituum ordines amant, laudant, & admirantur: ecce ego indignissimus peccator adsto coram te, ut de tua infinita perfectione gaudeam, meque tibi omni conatu subjiciam. Te igitur adoro, te veneror, te omni honore & laude prosequor, ac dignissimum judico, qui ab omnibus Angelis & hominibus, & ab universis creaturis magnifice- ris, & in summo pretio habearis. Doleo autem ex toto corde, quod offenderim te, & summopere cupio emendare quod feci. Ignosce mihi Deus meus; & adesto propitius precibus meis, & meditationi meæ cui nunc incumbere intendo ad maiorem gloriam & honorem nominis tui, ut placeam tibi, & consulam saluti animæ meæ. Ne despicias me Domine, ne avertas faciem tuam à me, sed da mihi abundantissimam gratiam tuam, ut coram te astare possim hac hora, quemadmodum tibi placeret, Domine Deus. Offero tibi & consecro animam meam, ut eam perficias, ut extollas ad te. Offero memoriam, ut eam sanctis cogitationibus imbuas: offero intellectum, ut luce tua illustratus considerare possit mirabilia tua: offero voluntatem, ut amore tuo inflammata affectus tibi gratos & mihi congruos eliciat: offero tibi omnes cogitationes meas, omnia verba, & opera ut in his quæ tibi sunt placita semper occupentur: offero corpus meum, & vitam meam, ut de me secundum beneplacitum tuum in tempore & in æternitate disponas. Respuo omnes curiositates & distractiones, tibi que soli & mihi attendere propono, ac si tu & ego soli essemus in hoc mundo. Lubens patiar omnes desolationes & ariditates, quoniam indignus omni consolatione & dulcedine ego sum. Hanc autem meditationem offero tibi in unione meditationum & orationum Domini mei Jesu Christi, ut ipse suppleat defectus meos, & bene orandi gratiam mihi tribuat. Adjuva me Domine Deus meus per

D iij

merita & intercessionem Beatissimæ Virginis Mariæ, omniumque Angelorum, & Sanctorum tuorum, Virgo Maria, Angele mi custos, Sancti mei advocati assistite mihi, & orate pro me.

v. Post hanc orationem incipies à primo puncto præparatæ meditationis, & circa ipsum intellectum exercebis, discurrendo per omnes rei vel mysterii, sive historiæ causas, effectus, & circumstantias. Tum fines voluntatem, cujus posteriores partes esse debent, munus suum exequi variis elicitis affectibus, quos gratia divina in te excitabit. Intellectus enim voluntati præfert faciem, ut in meditatione exardescat ignis.

vi. In affectuum exercitatione nonnulla sunt observanda. Ut eam videlicet aggrediaris cum omni puritate & conscientiæ candore, quia juxta puritatis mensuram erigitur mens in oratione: Ut ad puritatem accedat humilitas, & reverentia maxima, & dicas cum Abraham, *Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis*: Ut non sistat animus in gustu, sed gustus dirigatur ad opus, & usui virtutum deserviat: Ut quanto tempore affectus excitatus afficit animum, tanto in eo perseveres, minime interim sollicitus quid supersit meditandum: Ut conversatio, & opera tua his affectibus consentiant, quos in oratione exercuisti; ut si in oratione peccata odio habuisti, ea multo magis extra orationem opere detesteris: si res caducas despexisti, acta efficacius despicias. Quidam recentiores varios modos proponunt movendi & dilatandi affectus per modum admirationis, benedictionis, comminationis, detestationis, exhortationis, fiduciæ, gratitudinis, humiliationis, interrogationis, laudis, miserationis, narrationis, obsecrationis, postulationis, querelarum, redargutionis, sollicitationis, timoris, vituperationis, & zeli. Verumtamen hæc omnis exercitatio magis ab unctione gratiæ, quàm ab humana institutione dependet. Ipse enim spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

VII. Tempore consolationis sequendus est ductus & impulsus Spiritus sancti, sed tempore ariditatis maximo-
pere conducet praxim aliquam sibi familiarem habere
qua possint affectus excitari & dilatari. Ea autem erit
huiusmodi. Postquam intellectus aliquas virtutes uno
puncto contentas accuratius penetravit, ex iis tanquam
ex præmissis evidenter cognitis practicas conclusiones
deducet, quibus voluntatem ad congruos affectus &
desideria movebit; deinde iudicium practicum ad bona
proposita elicienda impellet: & sic voluntas rationibus
intellectus convicta, affectus, desideria, & proposita ju-
dicio intellectus consentanea eliciet, & continuabit ser-
vato hoc ordine in singulis affectibus excitandis. Primò
propositæ virtutis actus internos exercebis. Secundò op-
tabis semper eos perfectè exercuisse, & de tua hucusque
focordia dolebis. Tertiò propones in posterum eos arden-
tius corde, ore, & opere frequentare. Quartò idem om-
nes ut præstent desiderabis. Quintò gratiam ad id neces-
sariam implorabis.

VIII. Distractionum, & evagationum multæ sunt cau-
sæ. Prima, sunt peccata & affectus inordinati, qui nos
ad terram allidunt & mentis secum cogitationes ad cœ-
lestia sursum ferri non sinunt, Secunda, nimia effusio ad
exteriora, animique evagatio ex sola levitate per inania
discurrentis. Tertia, curiositas, quæ omnia vana & inu-
tilia ad sensus adducit. Quarta, nimia sensuum libertas,
qua mens in multa discinditur & dissipatur. Quinta, na-
turæ fragilitas & instabilitas quæ nos incurvat & de-
primit, & in una re cogitanda diu non sinit immorari.
Sexta, astutia dæmonum fructum orationis impedire co-
nantium. Septima, ingenii hebetudo inepti ad meditan-
dum, sive ignorantia; cum quis nescit quid, quando, qua
ratione debeat meditari. Octava, omissio debitæ præpara-
tionis & præviæ dispositionis supra descriptæ. Nona, su-
perflua colloquia, & tepiditas: scriptum est enim, *Qui mi-
noratur actu non percipiet sapientiam*: & super tepidos ca-

dit illa maledictio, *Eris vagus, & profugus super terram.*

IX. His morbis hæc remedia applicabis. Primò, profundam humilitatem, qua tuam miseriam cognoscas, & coram divina maiestate ita evagari te pudeat. Secundò, ingentem animi fortitudinem, qua viriliter statuas nullam cogitationem admittere, quæ te retrahat ab oratione: & si invito contigerit evagatio, eam statim abigere studeas. Tertiò, diligentiam, ratione cujus ad orationem paratus accedas, & rem quam meditaris, non quasi præteritam aut futuram, sed ut præsentem cogites. Quartò, animi tranquillitatem, ita ut distractus non tristeris, ne ipsa anxietas evagationem foveat; sed imagines rerum irruentes non discutias, & quasi aspicere dedigneris. Quintò, brevem & ferventem orationem, qua petas à Deo ut ipse mentem tuam cohibeat, & intra animam tuam habitare dignetur. Sexto, attentionem ad singula puncta circa quæ ordinatè discurre, & cum te distractum advertis, vel ab ipsa distractione occasionem sumes redeundi in viam, vel certè abrupta omni cogitatione ad propositam materiam redibis cum dolore & proposito emendationis. Tandem, quia contraria contrariis curantur, causæ supradictæ, & radices evagationum contrariis remediis extirpandæ sunt; pravi affectus mortificatione, tepiditas fervore, naturæ fragilitas vigore gratiæ, & sic de cæteris. Quod si evagatio non obstante quacumque diligentia adhuc orantis studium perturbat, cave ne recedas ab oratione, sed humiliare in conspectu Dei & decerta viriliter, quia involuntariæ distractiones non imputantur nobis ad culpam, imò plerumque meritum augent, ob assiduam luctam & conatum resistendi.

X. Ut intellectus distractiones, sic voluntas ariditatem patitur, sive sterilitatem, & inopiam piorum affectuum, quæ provenire solet vel ex naturæ infirmitate & misera conditione, vel ex orantis culpa & negligentia, vel ex divina dispositione. Remedia hæc sunt: Terrenas conso-

lationes detestari, & ad veras, & cœlestes suspirare: grato & humili animo gratiam devotionis præstolari, suscipere, conservare, Deo, non sibi adscribere; non ideo se extollere, sed timere, seque indignum tanto beneficio intimè agnoscere & fateri: audito orationis signo magna alacritate, & promptitudine ad eam properare, & ipsam magno affectu inchoare: abjicere se ad pedes Domini adinstar cæci, & pauperis, seu adinstar jumenti, & offerre illi animæ sterilitatem, in pœnam peccatorum: actus internos virtutum, tametsi arido corde, exercere, & in vocales erumpere orationes: resignare se divino beneplacito, ad ariditatem illam tota vita perferendam, seque paratum exhibere ad serviendum jugiter Deo sine ullo stipendio consolationum, atque etiam sine spe mercedis æternæ: offerre Deo desideria & merita Christi, beatæ Virginis & Sanctorum, percurrendo eorum choros, & à singulis aliquid mendicando, salutando singula Christi membra, singula vulnera osculando, singula recensendo beneficia: causas denique ariditatis solerter examinare & amovere. Quod si nulla præter Deum appareat causa, gratias illi agere oportet, & eum patienter sustinere, si bique nihilominus & suis peccatis gratiæ subtractionem imputare.

x i. Duplex in oratione lumen reperitur, practicum & speculativum. Magnum verò inter utrumque discrimen est, respectu intellectus, voluntatis, & operis. Et primò quidem in intellectu hoc discrimen cernitur, nam res divinas duabus viis contemplari possumus, vel per sublimes quasdam theorias, vel per rationes practicas & vulgares. Prima via lumine speculativo procedit, secunda practico: illa peritioribus, hæc etiam imperitis convenit: illa ad movendam voluntatem parum vel nihil confert, hæc efficacissima est & movet ad opus. Secundò, apparet discrimen in voluntate, nam in lumine speculativo ita nonnunquam voluntas etiam movetur, ut inde gemitus & suspiria oriantur; sed postquam evanuit dulcis-

sunt ille sensus, remanet homo nihilominus impatiens, sui consilii tenax, ac iisdem semper vitiis irretitus, licet speciem pietatis præ se ferat. Lumen verò practicum perturbationes domat, extirpat vitia, afficit cor non fallaci suavitate, sed salubri compunctione, veram parit virtutum sitim, non inanem gloriæ aut scientiæ gustum. Demum, in opere diversa utriusque naturaprehenditur, nam illud labores externos devitat, & zelum animarum imminuit, tanquam spiritus impedimentum: hoc ardorem excitat durissima quæque patiendi, & quodlibet hominis commodum saluti animarum postponit.

XII. Observandæ sunt & præcavendæ dæmonis fraudes, quibus solet homines à studio orationis avocare. Prima est sub prætextu quietis ad orationem necessariæ, proprii status officia, ad quæ quis ex obligatione tenetur, vel perfunctoriè persolvere, vel penitus omittere. 2. Non recta intentione orationi se tradere. 3. Ob externas occupationes orationem negligere, quæ maximum negotium est, & tempus illi destinatum in aliis rebus insumere. 4. Propter spiritus pusillanimitatem quod manifestus in illa profectus non appareat, ipsam despicere, & alia ei studia præferre. 5. Ab eadem cessare ob tentationem, & scrupulorum molestiam. 6. Propter ariditatem eam brevare, vel propter abundantiam consolationis sine discretionem, quæ sal est sacrificii, immoderatè protendere. 7. Ab humilium meditatione abstinere, & sola sublimia, quæ captum plerumque superant & in superbiam elevant, admittere. 8. Ecstasés, raptus & revelationes desiderare, quod arrogantia & vanæ curiositatis indicium est, multisque dæmonum illusionibus januam aperit. 9. Tepescere & perturbari cum deest consolatio, quam recipere quidem humiliter, sed non quærere oportet, aut in ea quiescere: finis enim orationis emendatio vitæ est, non consolatio. Postrema tandem illusio, elatio est, cum quis stultè cogitat sibi soli gratiæ divinæ solem illucescere, cæteros autem tanquam car-

nales & imperfectos, spiritus orationis non esse capaces. Hic autem tumor diligenti sui discussione, & profunda propriæ indigentiae ac repositis & miseriae consideratione sanari debet.

xiii. Cum propter ægritudinem & capitis languorem tempore meditationis discurrere nequis, satis erit de re aliqua pia in punctis præparatis proposita cogitare, eo modo illa aspiciendo, quo pulcrum soles imaginem Christi, vel B. Virginis, sive alicujus Sancti aspicere sine capitis fatigatione, & pios tamen affectus ex eo aspectu in te excitabis. Quando autem circa puncta meditationis, vel propositum vitandi peccatum, vel alicujus virtutis actus elicitur, optima erit meditatio, etsi nullus sentiatur fervor vel consolatio sensibilis. Sicut enim medicina ab infirmo sumpta sine gustu, imò cum nausea, valde tamen illi prodest: ita sola recordatio piæ alicujus rei ad meditandum assumptæ, prodest animæ; licet ob morbum, vel aliam causam inculpabilem nulla sentiatur consolatio.

xiv. Cum oratio definiatur à Theologis petitio decentium à Deo, satis constat ejus naturam in interno cum Deo colloquio propriè consistere. Non quod semper dum meditaris, cum Deo colloqui necessarium sit; sed quia omnes meditationis partes ad hanc ferè diriguntur, ejusque tota vis in ejusmodi colloquiis potissimum sita est. Tribus autem modis se habere potest intellectus in rerum divinarum consideratione. Aut tecum loqueris, & adductis hinc inde rationibus circa rem propositam discurre: aut Deum quasi loquentem, ac tecum de via salutis verba facientem audis: aut tu ipse cum Deo loqueris, & tuam meditationem in interius colloquium vertis. Hic vero postremus modus, ut suavior, sic utilior & efficacior est, tum ad animum immutandum, tum ad affectus excitandos: ita tamen ut attentius audias quid ipse Deus intus loquatur ad cor.

xv. Finis colloquii est, vel Deum laudare & pro collatis donis gratias agere, vel nova beneficia impetrare.

Aliquando assumpta filii persona à Deo petes quicquid ab optimo parente sperari potest. Aliquando sicut pauper à ditissimo Domino; sicut ægrotus à pientissimo Medico necessitati tuæ subsidium, infirmitati remedium postulabis. Interdum astabis tanquam reus ante judicem, tanquam discipulus ante magistrum, ea flagitans quæ statui tuo, & assumptæ personæ conveniunt. Quod si te amor ad sublimiora evexerit & fecerit audaciorem, licebit animæ tuæ Deum alloqui tanquam sponsum, eo spiritu & iis affectibus, quibus Cantica Canticorum refertissima sunt. Bona autem in colloquiis petes pro te, pro tota Ecclesia, pro fociis, pro tibi peculiariter commendatis, pro omni statu hominum, pro vivis & defunctis.

xvi. Non solum cum Deo, aut cum Christo Salvatore nostro, sed etiam cum Beatissima Virgine, cum Angelis & Sanctis in oratione loqui poteris, vel ad laudem & gratiarum actionem, vel ad opem eorum implorandam. Pro hac re titulos efficaces assumes: & quidem si cum Deo loqueris, ejus attributa & infinitas perfectiones; beneficia nobis collata & conferenda; ejus liberalissimas promissiones, infinita Christi merita & virtutes; merita quoque B. Virginis & Sanctorum, tuamque inopiam, & extremam miseriam. Si cum B. Virgine, ejus virtutes, officia, privilegia, merita, & beneficia. Si cum Sanctis, eorum amorem erga Deum, & nos; virtutes, merita, charismata, & propensam erga nos voluntatem. Sunt & alia colloquia ad impios & hostes Christi, quorum cæcitatem admiraberis, malitiam detestaberis, & te iis pejorem fateberis; ad te ipsum, tuam ingratitude & tepiditatem agnoscendo & detestando: ad creaturas sensu carentes, quarum exempla ad confusionem & dolorem te movebunt, quia illis ministerium & ordinem à Deo sibi impositum constantissimè servantibus, tu frequentissimè divina mandata transgressus es.

xvii. Cum finem orationi imponere volueris, tribus

actibus eam concludes. Et primo quidem peractis considerationibus & excitatis affectibus, gratiarum actio subjicienda est. Ne autem affectuum & materiarum varietas mentem perturbet, id observabis, ut ex eo quod meditatus es, ipsa gratiarum actio oriri quodammodo videatur. Si enim de Passione fuit oratio, gratiæ statim agenda erunt pro beneficio Redemptionis; atque è vestigio reliqua omnia huic addentur, generalia & particularia; ea præsertim quæ in ipso orationis decursu à benignitate divina suscepisti. Sequitur secundo loco oblatio, qua offeres æterno Patri merita Christi & omnium Sanctorum, & teipsum cum illis atque omnia opera tua cum perfecta resignatione in omne beneplacitum Dei. Tandem petitio subjungenda est eorum, quæ ad salutem sunt necessaria pro te & reliquis hominibus, adhibitis B. Virginis, Angelorum & Sanctorum intercessionibus. Sic terminabitur meditatio, addita in fine oratione Dominica, vel aliquo Psalmo, sive alia oratione vocali, cujus formula hæc esse poterit.

Oratio post Meditationem.

Domine meus, & Deus meus, Ego pulvis & cinis in tot periculis constitutus, quam frigide & distractè, ob negligentiam custodiæ sensuum meorum & cordis mei, tecum locutus sum coram curia tua universa, quæ toto corde te laudat, sicut & animæ omnes justæ ac verè religiosæ! Miserere mei infantis, omnium egeni, vix valentis in summis periculis opem tuam implorare. Suscipe si quid boni feci gratia tua, in unione meritorum, vitæ & mortis B. Virginis, & Sanctorum tuorum: dispone de servo tuo, sicut tibi visum fuerit, sive consolari libeat, sive relinquere me, tua voluntas fiat. Dignus verè sum, si me respicis; quem derelinquas; sed si te, & vulnera tua, erit unde me non despicias, ut sit misericordia tua super omnia opera tua. Da mihi dulcissime Jesu, ut quod me docuisti ad salutem & solatium animæ meæ, pro amore tuo promptè exequar, cum

manifestè cognoverim voluntatem tuam. Tu scis, qui nosti omnia, ardentissimum desiderium meum, & quod abominer imperfectiones meas. Sed nisi miseratio tua magna sit super me, peribo utique in infirmitate mea. Quomodo enim mihi, qui nihil sum, & nihil pejus, confidere potero? Esto refugium meum, Deus meus, fiducia mea, & da mihi spiritum bonum, ut omnia opera mea perfectè faciam, sicut proposui; ne tot exempla tua, & documenta sint mihi in singultum & dolorem cordis in die iudicii; quod toties me visitaveris, & visitatio tua non custodierit spiritum meum; toties me paveris & non sim saturatus; toties vitam dederis, & tamen mortuus sim. Ne despicias servum tuum clamantem ad te, & te sequi desiderantem. Ecce enim de manu tua cruces & adversitates libenter accepto, ut tibi, & Sanctis tuis similis fiam, ut pro peccatis meis satisfaciam, ut te perfectè amem ex tota anima mea, O bonitas infinita. Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum, ut nemo mihi deinceps molestus sit, ut agnoscant omnes qui viderint, quoniam servus tuus ego sum, tibi soli vivere & mori cupiens, & omnes te glorificent cum Patre & Spiritu sancto, laudabilem & gloriosum in secula seculorum. Amen.

xviii. Oratione peracta, ejus examen instituendum est, ut si quidem bene successerit, in eadem meditandi ratione perseveres: sin autem malè, errores, eorumque radices abscindas, & emendes.

Primo igitur examinabis an ea omnia servaveris, quæ in præparationibus præmittenda esse docuimus: an puram habueris intentionem: an quid erratum sit in intellectus & voluntatis exercitatione: quo spiritu, quoque affectu ipsa meditatio terminata sit. Secundo, examinandæ sunt distractiones, quales fuerint, quo ex fonte processerint, quæ eis remedia, & qua diligentia adhibueris. Terzio, examinandi pii motus, inspirationes, illustrationes, gustus spirituales, an à bono vel à malo spiritu fuerint, juxta regulas

gulas ab iis traditas, qui de discretione spirituum scribunt. Quartò, ariditates, tedia, desolationes, utrum proveniant ex dæmonum impugnatione, an ex tua culpa, seu negligentia, vel certè ex divina permissione ad tuam eruditionem. Quintò denique, animi decreta, quæ in orationis decursu concepisti, ut scias quo tempore & qua ratione executioni mandari possint & debeant. Ipsa verò decreta & fructus ex oratione perceptos notare oportet in libello ad hunc usum parato. Tum aliquot puncta seliges tota die ruminanda; idque summo opere curabis, ne balsamum devotionis per loquacitatem evanescat. Demum ab oratione placidè transibis ad tui status obligationes, etiam si à spiritu orationis plurimum distent: utrumque enim Dei voluntatis est, & orationi incumbere, & propriæ obligationi satisfacere.

xix. Signa boni successus orationis hæc sunt. Elapsa ejus hora se paratum sentire ad diutius meditandum, si obedientia, & vires corporis id ferrent: spontè distractionibus non consensisse: debitum ordinem & methodum servasse in præparationibus, discursu, colloquiis, affectibus, principio, medio, & fine: varios actus virtutum exercuisse, & proposita practica in particulari formasse: in propositorum executione majorem solito facilitatem, robur, & gaudium sentire, non solum tempore tranquillitatis & consolationis; sed etiam ingruente tentatione & desolatione. Optimè Climacus gradu 28. Quidam, ait, ab oratione exeuntes, veluti ex fornace ignis egrediuntur, sordis ac materiæ levamen sentientes: alii velut à luce illustrati, humilitatis amicti veste inde procedunt. Qui verò absque his duobus effectibus ab oratione exeunt, corpore non spiritu orant.

xx. Si orationis infusæ & supernaturalis gratiam à Deo misericorditer recepisti, summa diligentia eam custodi, ne thesaurum cœlitus immissum tua culpa & socordia amittas. Et primo quidem valde humilis esto, teque omnino tantâ gratia indignum agnosce, & fateri te nullate-

nus eam mereri potuisse. Illos deinde, quos huiusmodi donis carere conspicias, ne contemnas, aut minoris æstimes: perfectio enim non in his gratiis extraordinariis, sed in ferventiori amore Dei & majori tolerantia consistit. Cave etiam ne nimium afficiaris erga consolationes & delicias spirituales, quæ infusam orationem comitari solent; sed memor psalmi præcipientis, *Divitiis si affluant, nolite cor apponere*; divinæ voluntati conformare te stude cum plena resignatione ad carendum in perpetuum talibus donis, & vivendum, si Deo placuerit, in ariditate & desolatione. Quod si tibi subtraxerit Deus gratiam huius orationis, & cœlestes illæ divinarum consolationum aquæ defecerint, fuge otium, & strenuè incumbere solidarum virtutum exercitationi, & orationi mentali magis ordinariæ, donec iterum aspiret dies, & lux Spiritus sancti denuo cordi tuo illucescat. Denique, hoc donum, dum eo potiris, humilitatis velo sapienter occulta, nec ob illud inaniter insolesce: nam quò magis te abicies, eò altius ab eo exaltaberis, qui superbis resistit, & gratiam præstat humilibus.

9. XII. *Aspirationes pro quotidianis Exercitationibus.*

UT in omni actione tua mens nunquam à Deo defleat, eam subinde ad ipsum elevabis ignitis aspirationibus, quas in principio, progressu, & fine cujusque operis ex intimo cordis affectu elicies. In exemplum sequentes propono.

Adjuva, dirige, & conforta me Domine, ut tecum, propter te, & secundum te hoc opus perficiam, quia sine te nihil sum, nihil possum. Suscipe sancta Trinitas unus Deus hoc exiguum servitutis meæ obsequium ad maximam tui gloriæ, sitque mea unica delectatio & merces magna nimis, ut in eo tibi placeam, licet toti mundo displiceam. Mihi pro minimo est, ut ab hominibus judicer, aut ab humano die, neque diem hominis desideravi, tu scis: sed ad te sunt oculi mei, qui habitas in cœlis.